

افزایش مرگ‌ومیر مبتلایان کووید-۱۹؛

در هفته‌ی اخیر بیش از ۷۰ بیمار جان باخته‌اند

آمارهای وزارت صحت عامه نشان می‌دهد که میزان مرگ‌ومیر بیماران کرونایی افزایش یافته است. براساس این آمارها، ۷۱ بیمار کووید-۱۹ تنها در جریان هفته‌ی گذشته جان باخته‌اند. افزون بر این موارد، میزان آزمایش موارد ابتلا به کرونا و شمار مبتلایان در جریان روزهای اخیر بیش‌تر شده، اما درصد بهبودیافته‌ها کاهش یافته است. مسؤولان در وزارت صحت عامه وضعیت را «نگران‌کننده» توصیف می‌کنند و می‌گویند که اگر وضعیت چنین ادامه یابد، میزان مبتلایان به کرونا تا اول حمل سال آینده به حدود ۹۵ هزار نفر و شمار جان‌باخته‌گان به شش هزار و ۲۰۰ نفر می‌رسد. این وزارت اما تصریح می‌کند که برای مبارزه با موج دوم کرونا، آماده‌گی گرفته و تغییرات زیادی در شیوه مبارزه با کرونا به وجود آمده است. وزارت صحت عامه برای کاهش انتشار این ویروس گزینه‌های «محدودیت‌های قسمی برای کاهش ازدحام»، «افزایش ظرفیت تشخیصی»، «حفاظت از کادر درمانی»، «اجباری شدن رعایت نکات صحتی در ادارات دولتی و خصوصی» و...

۳

جرایم جنایی در پایتخت؛

یک سوم قتل‌ها ریشه‌ی «ناموسی» دارد

۳

انتظار مردم از جمهوریت

۴

از بن تا ژنو؛ افغانستان در مسیر تغییر مثبت

کنفرانس بن در دسامبر ۲۰۰۱ بر گزار شد. در این کنفرانس اکثر کشورهای جهان به شمول شخصیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی افغانستان شرکت کردند. در کنفرانس بن برای افغانستان چارچوب پیش‌رفت و توسعه تعیین شد. این کنفرانس آغاز حرکت افغانستان در مسیر تغییرات مثبت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بود.

۴

گزارش جنایت جنگی در افغانستان؛

آسترالیا ۱۳ سربازش را از کار اخراج می‌کند

۸ صبح، کابل: به گزارش خبرگزاری رویترز، رییس ارتش آسترالیا اعلام کرد که ۱۳ سرباز نیروی ویژه این کشور را در پیوند به گزارش جنایت جنگی در افغانستان از کار اخراج می‌کند. یافته‌های یک گزارش تحقیقی که در آسترالیا نشر شد، نشان می‌دهد که نظامیان این کشور ۳۹ غیرنظامی افغان را به صورت غیرقانونی کشته‌اند که کودکان نیز شامل آن بوده‌اند. ۱۹ سرباز آسترالیایی متهم به انجام این جنایت جنگی هستند. این گزارش از سوی وزارت دفاع آسترالیا نشر شده است که تهیه آن زمان طولانی را در بر گرفته است. تاکنون عاملان این جنایت جنگی مشخص نشده است. ریک بور، رییس ستاد ارتش آسترالیا، هویت ۱۳ سرباز را مشخص نکرد، اما گفت که آن‌ها از جمع ۱۹ سرباز فعلی و سابق نیستند که ممکن است با اتهامات کیفری روبه‌رو شوند. او گفته است که اطلاعاتی صادر شده به این سربازان سپرده شده است. از جانب دیگر، رویترز روز پنج‌شنبه گزارش داد که دست‌کم ۱۰ سرباز آسترالیایی از صفوف نیروهای

وزارت دفاع ملی: ولسوال نام نهاد طالبان برای ولسوالی آب‌کمری بادغیس کشته شد

۸ صبح، کابل: وزارت دفاع ملی روز جمعه، هفتم قوس اعلام کرد که ولسوال نام‌نهاد طالبان برای ولسوالی آب‌کمری ولایت بادغیس در حمله هوایی نیروهای امنیتی کشته شده است. وزارت دفاع ملی از ولسوال نام‌نهاد طالبان برای این ولسوالی به نام ملا امین‌الله مشهور به خادم یاد کرده است. طبق اعلام وزارت دفاع ملی، جنگ‌جویان گروه طالبان شب گذشته در منطقه‌ی «کوک چایل» ولسوالی آب‌کمری ولایت بادغیس تجمع کرده بودند و قصد حمله بر این ولسوالی را داشتند. وزارت دفاع ملی گفته است که نیروهای امنیتی و دفاعی کشور در چهارچوب دفاع فعال و با حمایت نیروهای هوایی، عملیات پیش‌گیرانه را در ساحه اجرا کرده‌اند. این وزارت گفته است که ملا امین‌الله مشهور به خادم، ولسوال نام‌نهاد طالبان برای ولسوالی آب‌کمری ولایت بادغیس با هفت از افرادش کشته شده است. گروه طالبان تاکنون در این باره چیزی نگفته است.

سرمای شدید در بامیان؛

گرانی مواد سوخت در ولایتی که زغال سنگ در سینه دارد

بامیان در مرکز کشور، یکی از ولایت‌های به شدت سردسیر و برف‌گیر است. همه‌ساله با آغاز فصل سرما و ریزش برف، زندگی برای اکثر باشندگان این ولایت دشوار می‌شود. بر بنیاد آمارهای رسمی، بیش‌تر از ۵۰ درصد باشندگان بامیان زیر خط فقر قرار دارند، از این رو تهیه‌ی مواد سوخت برای زمستان همواره از دغدغه‌های اصلی باشندگان این ولایت فقیرنشین است.

۷

آریانا افغان هوایی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

کابل - دهلی - کابل هفته سه پرواز

شنبه

دو شنبه

پنج شنبه

KABUL - DELHI

DEP: 10:00 AM Local Time

ARR: 01:00 PM Local Time

DELHI - KABUL

DEP: 02:30 PM Local Time

ARR: 03:30 PM Local Time

+93 (0) 790 07 1333 | flyariana.com | 1333

#آریانا_از_شماست

Delhi Flights

دام مذاکره در سایه

از اقامت پرهزینه‌ی هیأت دولت در دوحه، دو و نیم ماه سپری شده است. تهیه‌ی کارشیوه‌ی مذاکرات صلح که نخستین مأموریت هیأت‌های دولت و طالبان بود، هنوز آماده نشده است. این اقامت طولانی‌مدت و پرهزینه باعث خسته‌گی مفرط هیأت دولت شده است. اعضای هیأت برای رفع این خسته‌گی حالا به رخصتی نوبتی روی آورده‌اند. از همین رو، دیده می‌شود که آن‌ها به نوبت در حال رفت‌وآمد بین کابل و دوحه هستند.

به رغم این خسته‌گی مفرط، امید به توافق روی کارشیوه‌ی مذاکرات صلح هنوز هم در گفتار اعضای هیأت دولت موج می‌زند. هم‌چنان با وجودی که از دید عموم، مذاکرات دوحه دچار بن‌بست شده است، اعضای هیأت اما وجود بن‌بست در مذاکرات را تأیید نمی‌کنند. از نظر آن‌ها، چیزی که از آن به بن‌بست تعبیر شده است، اختلاف دیدگاه است که به‌زودی برطرف خواهد شد. از همین رو، هیأت دولت مصمم به ترک دوحه و با توقف مذاکرات حتا برای یک بازه‌ی زمانی کوتاه هم نیست.

در سوی دیگر میز، هیأت طالبان هم میلی به توقف و قطع مذاکرات ندارد. با این وجود، هنوز برای بازی در مرکز میدان آماده نیست و بازی در حواشی میدان را به نفع خود می‌داند. از این ترفند می‌توان به دام «مذاکره در سایه» تعبیر کرد. هدف استفاده از این دام، سرگرم کردن رقیب به جزئیات و حواشی است؛ حيله‌ای که شرایط را آماده می‌کند تا تیر به موقع به هدف بخورد.

بزرگ‌ترین پشتوانه‌ی گروه طالبان در حال حاضر توافق‌نامه‌ی دوحه است. به ادعای این گروه، بخش‌هایی از مفاد این توافق‌نامه، به رغم شروع مذاکرات بین‌افغانی، هنوز عملی نشده است. رهایی زندانیان باقی‌مانده‌ی طالبان از بند دولت و رفع کلیه‌ی تحریم‌ها در برابر این گروه، از مفاد مهم این توافق‌نامه است که واپسین شروط طالبان برای ادامه‌ی مذاکرات نیز بوده است.

هیأت طالبان هم‌چنان با بازی در حواشی با استفاده از دام «مذاکره در سایه» قصد دارد پای قطر و پاکستان را به صورت غیرمستقیم و از امریکا را به صورت مستقیم به این بازی بکشد. این گروه اما هیچ‌گاه به داشتن چنین قصدی اعتراف نکرده است. با این وجود، توسل طالبان به حيله‌ی «مذاکره در سایه» تا این جای کار، فضای بازی را به نفع این گروه مدیریت کرده است.

یکی از اهدافی که طالبان از دام «مذاکره در سایه» به دست آورده‌اند، نقش تسهیل‌گری قطر است. هیأت دولت و طالبان حدود یک ماه پیش روی قطر به عنوان تسهیل‌کننده‌ی مذاکرات بین دو طرف توافق کردند. اگر هیأت طالبان از حيله‌ی «مذاکره در سایه» استفاده نمی‌کرد، شاید قطر به این جایگاه نرسیده بود. این یک فرصت تاریخی برای این کشور کوچک حوزه‌ی خلیج است تا آستانه‌ی بلندپروازی و قدرت سیاسی خود را به رخ دوستان و دشمنان خود بکشد.

گروه طالبان از جانب دیگر مدیون پاکستان است. برای ادای این دَین باید بازی را به شکلی انجام دهد که فرصتی برای کام‌جستن پاکستان از مذاکرات بین‌افغانی حاصل شود. اشرف غنی که باری گفته بود پاکستان را منزوی کرده است، حالا در بحث صلح، گریزی جز سازش با پاکستان ندارد. تغییر این معادله بدون شک حاصل بازی طالبان در حواشی است. از همین رو، غنی در اولین اقدام، پس از سفر خان به کابل، فرمان رهایی زندانیان پاکستان را صادر کرد. این کار ممکن نبود؛ اما با دام «مذاکره در سایه» از سوی طالبان ممکن شد.

عمده‌ترین هدفی که طالبان در صدد رسیدن به آن است، دخالت مستقیم امریکا در مذاکرات بین‌افغانی با تکیه بر توافق‌نامه‌ی دوحه است. این هدف هم با دام «مذاکره در سایه» از سوی طالبان در حال پی‌گیری است. تردیدی نیست که جانب امریکا مثل گذشته بار دیگر دولت افغانستان را برای تمکین به توافق‌نامه‌ی دوحه، تهدید به قطع کمک‌های مالی کند. هرچند دولت افغانستان گفته است که هیچ الزامی به پابندی به توافق‌نامه‌ی دوحه ندارد.

هیأت طالبان با بازی در حواشی، اهداف جانبی دیگری هم داشته است. از عمده‌ترین این اهداف، برقراری رابطه با چهره‌های سیاسی بیرون و داخل کشور بوده است. دفتر سیاسی طالبان در مدت دو و نیم ماه گذشته با این چهره‌ها در تماس بوده است. این تماس‌ها در آینده هم به هدف تحکیم روابط این گروه با این چهره‌ها ادامه خواهد یافت.

هدف اصلی که با دام «مذاکره در سایه» دنبال می‌شود، آماده‌کردن کلیه‌ی شرایط برای پذیرش «حکومت موقت» از سوی غنی است. ظاهرا نسخه‌ای را که قطر، پاکستان و امریکا نیز روی آن توافق دارند، دولتی با همین ویژه‌گی است. سناریو طوری است که پیش از آتش‌بس باید «حکومت موقت» تشکیل شود و در جریان آتش‌بس، دو طرف روی تشکیل «حکومت جدید اسلامی» با هم بحث کنند. اما هدف هیأت دولت که برقراری آتش‌بس و شروع مذاکرات اصلی با حفظ دولت کنونی است، در نتیجه‌ی حيله‌ی «مذاکره در سایه» تاکنون به دست نیامده است. اگر این هیأت نتواند از این دام رهایی حاصل کند، هرگز به این دو هدف دست نخواهد یافت. با این حال، لازمه‌ی رهایی از دام «مذاکره در سایه» که مدت دو و نیم ماه می‌شود از سوی طالبان در دوحه پهن است، تغییر معادله‌ی جنگ است که باید در دستور کار دولت قرار گیرد. دولت هم‌زمان با آن، دیپلماسی فعال برای جلب حمایت جامعه‌ی جهانی و سازمان‌های بین‌المللی از روند صلح مورد نظرش را نیز به کنار نگذارد.

دارالمعلمین ولسوالی دهراوود ارزگان چگونه

ویران شد و تجهیزاتش به یغما رفت؟

۸صبح، کابل: نشر ویدیویی که جریان تخریب و تاراج تجهیزات دارالمعلمین ولسوالی دهراوود ارزگان را نشان می‌دهد، در روزهای اخیر در شبکه‌های اجتماعی خبرساز شده است. مقام‌های محلی گروه طالبان را مسوول تخریب و تاراج این دارالمعلمین خوانده‌اند. این گروه اما دست‌داشتن افراد خود را در تخریب و تاراج دارالمعلمین ولسوالی دهراوود رد کرده است.

احمدشاه ساحل، سخنگوی والی ارزگان می‌گوید که جنگ‌جویان گروه طالبان ابتداین دارالمعلمین را تخریب و سپس آن را «چور» کرده‌اند.

ساحل گفت که طالبان پس از واردشدن به بازار ولسوالی دهراوود، برخی از دکان‌ها، مراکز تجارتي و تأسیسات دولتی را نیز ویران کرده و به تجهیزات آن را به تاراج برده‌اند.

ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان اما می‌گوید که ساختمان دارالمعلمین ولسوالی دهراوود در جریان جنگ تخریب شده بود، اما در هنگام توقف جنگ مردم محل وسایل برخی از ادارات حکومتی را با خود برده‌اند.

مجاهد گفت که گروه طالبان این حادثه را بررسی کرده است و مشخص شده است که افراد این گروه در آن دست نداشته‌اند. به گفته او، افراد گروه طالبان مانع «چپاول» بیش‌تر وسایل این ادارات شده‌اند.

سخنگوی گروه طالبان گفت که مردم آگاهی درست نداشتند که این ساختمان متعلق به دارالمعلمین و یک مرکز تعلیمی است.

او مدعی شد که افراد این گروه وسایل این دارالمعلمین از جمله «میز و چوکی» را دوباره بازگردانده‌اند.

در ویدیویی که نشر شده است، شماری از کودکان نیز دیده می‌شود که برخی از وسایل این دارالمعلمین را می‌برند.

دفتر والی ارزگان نیز با نشر خبرنامه‌ای گفته است که طالبان کودکان را مجبور به این کار کرده‌اند. در خبرنامه این دفتر آمده است که در ویدیوی نشرشده به صورت واضح جنگ‌جویان گروه طالبان در حال «تاراج» دارالمعلمین ولسوالی دهراوود دیده می‌شوند و این عمل در موجودیت و دستور این گروه انجام شده است.

این دفتر انتقاد کرده است که برخی، مردم ولسوالی دهراوود ارزگان را متهم کرده‌اند که این دارالمعلمین را به تاراج برده‌اند. دفتر والی ارزگان، زیر سوال بردن «تهذیب، مدنیت و معارف دوستی» مردم ارزگان از سوی برخی از شهروندان کشور را مورد انتقاد قرار داده است.

معترضان بامیانی:

مسوولانی که غفلت

کرده‌اند، برکنار شوند

۸صبح، بامیان: ستاد دادخواهی مردمی برای قربانیان انفجارهای چهارم قوس در ولایت بامیان، از حکومت محلی بامیان می‌خواهد که هرچه زودتر در پیوند به چگونه‌گی این رویدادهای مرگ‌بار به خانواده‌های قربانیان و مردم این ولایت وضاحت دهند.

این ستاد دادخواهی در نخستین اعلامیه‌ی خود،

عدم پاسخ‌گویی مقام‌های محلی بامیان در مورد

رویدادهای انفجاری روز سه‌شنبه هفته‌ی جاری

را «هانت به خون شهدا و مردم بامیان» دانسته

است.

در یکی از ماده‌های این اعلامیه آمده است که

اگر به زودترین فرصت توضیحات قناعت‌بخش به

مردم ارایه نشود، آنان خواهان استعفا‌ی مقام‌های

مسوول از جمله سید انور رحمتی والی بامیان،

زبردست صافی فرمانده پولیس و عبدالستار

عزیزی، رییس امنیت ملی هستند.

ستاد دادخواهی برای قربانیان حادثه چهارم قوس،

در ادامه تأکید کرده است که اگر مسوولان محلی

جوانب مبهم انفجارهای تروریستی روز سه‌شنبه

را برای مردم واضح نسازند، «لگشت شک و انتقاد

مردم به سوی مقام‌های محلی از جمله والی

بامیان، قومندان امنیه و رییس امنیت ملی دراز

خواهند شد.»

در این اعلامیه، از بی‌توجهی مقام‌های محلی و

حکومت مرکزی نسبت به جان‌باختگان و زخمیان

رویدادهای انفجاری بامیان نیز انتقاد شده است.

معترضان خواهان پرداخت غرامت به خانواده‌های

قربانیان و رسیدگی همه‌جانبه به زخمی‌ها

شده‌اند.

معترضان و ستاد دادخواهی برای قربانیان، گفته‌اند

که تحقق تمام مطالبات حق‌شان از اعتراض

دست نخواهند کشید. معترضان هم‌چنان هشدار

داده‌اند، در صورتی‌که اداره محلی و حکومت

مرکزی نسبت به خواست‌های شان بی‌توجهی

کند، «مارش‌های مردمی و تظاهرات گسترده» را

در روزهای آینده سازماندهی خواهند کرد.

روز سه‌شنبه، چهارم قوس، در پی دو انفجار مهیب

در دو بخش پر ازدحام شهر بامیان، ۱۸ نفر جان

باختند و نزدیک به ۶۰ تن دیگر زخمی شدند.

بریتانیا نیز خواستار نهایی شدن فوری تشکیلات شورای عالی مصالحه ملی شد

و «مجمع عمومی» است که تاکنون تشکیل آن اعلام نشده است.

محمداشرف غنی در هشتم سنبله با صدور فرمانی ۴۶ نفر را به عنوان اعضا و هیأت رهبری شورای عالی مصالحه ملی معرفی کرد.

عبدالله عبدالله در دهم سنبله به این فرمان واکنش نشان داد و اعلام کرد که ایجاد شورای عالی مصالحه ملی از صلاحیت‌های رییس این شورا است و ایجاب فرمان ریاست جمهوری را نمی‌کند.

صدیق صدیقی، سخنگوی ریاست جمهوری روز گذشته گفت که کار روی تشکیل شورای عالی مصالحه ملی به شدت جریان دارد و توافقاتی نیز صورت گرفته است.

شده است. سفارت امریکا در کابل و نماینده‌گی غیرنظامی ناتو از آن حمایت کرده است.

این درخواست در حالی مطرح شده است که طبق اعلام برخی منابع از دوحه، هیأت مذاکره‌کننده دولت و طالبان به توافق رسیده‌اند، اما ریاست جمهوری از این توافقات استقبال نکرده است.

در چنین شرایطی فعال بودن نهاد شورای عالی مصالحه ملی که مدیریت و رهبری مذاکرات و تعیین خطوط آن را بر عهده دارد، مهم خوانده می‌شود.

شورای عالی مصالحه ملی براساس توافق‌نامه سیاسی که در ۲۸ ثور امسال از سوی محمداشرف غنی و عبدالله عبدالله امضا شد، ایجاد شد. این نهاد دارای تشکیلاتی از جمله «کمیته رهبری»

۸صبح، کابل: سفارت بریتانیا در کابل نیز خواستار نهایی‌شدن فوری تشکیلات شورای عالی مصالحه ملی و فعال‌شدن این شورا شده است.

نماینده‌گی سیاسی اتحادیه اروپا روز گذشته نیز خواست مشابهی را مطرح کرده بود. عبدالله، رییس شورای عالی مصالحه ملی از این خواست‌ها استقبال کرده و وعده داده است که مجمع رهبری این شورا به زودی تشکیل می‌شود. سفارت بریتانیا روز جمعه، هفتم قوس در رشته توپیتی نوشت که خواستار تشکیل فوری شورای عالی مصالحه ملی و شروع کار این شورا برای هدایت و مدیریت گفت‌وگوهای صلح است.

بریتانیا تأکید کرده است که این شورا باید فراگیر باشد و از تکثر جامعه افغانستان نماینده‌گی کند تا به این ترتیب، دیدگاه‌های زنان، اقلیت‌ها و سایر گروه‌ها به طوری جدی مورد توجه قرار گیرد.

سفارت این کشور در کابل اعلام کرد که لندن از روند صلح به عنوان تنها راه ایجاد صلح پایدار و ختم جنگ و خشونت در افغانستان حمایت می‌کند.

این سفارت پیش‌رفت در مذاکرات دوحه را برای

جلوگیری از مرگ‌های غیرضروری مهم خوانده

است.

مشابه این خواست از سوی اتحادیه اروپا نیز مطرح

جرائم جنایی در پایتخت؛

یک سوم قتل ها ریشه‌ی «ناموسی» دارد

مورد قتل در کابل ثبت شده و زیر جو رسانه‌های اجتماعی، به آن‌ها برچسب دزدی زده شده است. در این میان، حتا برخی از موارد اختطاف نیز وجود داشته، اما پولیس در ادامه بررسی‌هایش دریافته است که این رویدادها براساس خصومت‌های شخصی صورت گرفته یا ریشه ناموسی داشته است. طارق آراین، سخنگوی وزارت امور داخله، روز جمعه، هفتم قوس، به روزنامه ۸صبح گفت که بخش بزرگی از قتل‌ها ریشه‌ی ناموسی دارد، اما بنا بر مسایل خانواده‌گی زیاد انعکاس نمی‌یابد و اولویت آن «قتل» گفته می‌شود. او افزود که به دلیل بحث تقویت فرهنگ انتقام‌جویی در کشور، افرادی بنا بر عقده‌مندی و نزاع خانواده‌گی دست به این نوع قتل می‌زنند. به گفته‌ی آقای آراین، مهار این‌گونه موارد کار ساده‌ای نیست و نیاز به فرهنگ‌سازی و بحث نهادینه خانواده‌گی دارد. وی ابراز امیدواری کرد که با بلند بردن سطح آگاهی، دانش و درک، این فرهنگ با گذشت زمان از بین برود.

این آمارها در حالی شریک می‌شود که قتل‌های مرموز در برخی از نقاط کشور، به ویژه پایتخت، افزایش یافته است. به گفته‌ی منابع امنیتی، ابعاد واقعی رویدادهای قتل به گونه‌ی معمول پس از بررسی‌ها روشن می‌شود. بدین ترتیب مواردی نیز ثبت شده است و احتمال دارد با گذشت زمان، میزان قتل‌های ناموسی افزایش یابد. نهادهای حقوق بشری پیش‌تر نیز در گزارش‌های‌شان از قتل‌های ناموسی ابراز نگرانی کرده بودند. براساس بررسی‌هایی که در سال ۱۳۹۲ در سراسر کشور انجام شده بود، بیش از ۴۰۰ مورد قتل ناموسی ثبت شده بود.

ناموسی تثبیت کرده است. از میان این افراد، ۶۳ تن بازداشت شده و ۴۷ تن دیگر فرار کرده‌اند. با این حال، تلاش‌های پولیس برای بازداشت این مظنونان همچنان ادامه یافته است.

منابع معتبر در نهادهای امنیتی هرچند بر تلاش‌های پولیس برای تامین امنیت شهروندان تاکید دارند، اما می‌گویند که شهروندان پس از رویدادهای قتل، به گونه‌ی «ناعادلانه» در مورد آن قضاوت می‌کنند و آن را به دزدی موبایل و راهزنی ربط می‌دهند. این در حالی است که بیش‌تر این موارد از قتل‌ها پس از بررسی‌های ابعاد آن روشن می‌شود. پیش‌تر چندین

داده‌اند، اما بررسی نشان داده که خاستگاه این نوع قتل‌ها خصومت‌های شخصی و مسایل ناموسی بوده است.

هم‌زمان با این، آمارها در وزارت امور داخله نیز نشان می‌دهد که از آغاز سال روان تا بیست‌وسوم عقرب، ۶۸ قضیه از قتل‌های ناموسی در پایتخت ثبت شده است. براساس معلومات این نهاد، در این قضایا ۶۸ تن کشته شده‌اند. از میان این موارد حدود ۶۳ مورد کشف شده است و تنها پنج مورد دیگر زیر کشف و بررسی قرار دارد. این وزارت هم‌چنان پس از بررسی‌هایش، ۱۱۰ مظنون را در پیوند به قتل‌های

هم‌زمان با کاهش در آمارهای

جرائم جنایی کابل، منابع می‌گویند که یک سوم قتل‌های جنایی پایتخت ریشه‌ی «ناموسی» داشته

حسین بېش

است. براساس آمارهای نهادهای امنیتی، از سال روان تا کنون حدود ۶۸ قتل ناموسی در پایتخت ثبت شده است که از این میان، ۶۳ مورد آن کشف شده است و پنج مورد دیگر زیر کشف قرار دارد. در پیوند به این قضایا، حدود ۶۰ نفر بازداشت شده‌اند و نزدیک به ۵۰ تن دیگر زیر تعقیب هستند. این در حالی است که بیش‌تر این قتل‌ها از سوی مردم به «دزدی موبایل» ربط داده می‌شود. در این میان، چندین مورد از قتل‌های «برجسته» در پایتخت که انتقادات مردم را در پی داشت، ریشه در مسایل ناموسی داشته است. گفتنی است که با توجه به پیچیده بودن ابعاد برخی از قضایای قتل و ادامه بررسی‌ها پیرامون آن، احتمال می‌رود که آمار قتل‌های ناموسی افزایش یابد.

در حالی که سطح جرائم جنایی پایتخت در روزهای اخیر کاهش یافته، اما بررسی ادامه‌دار پرونده‌ها از سوی نهادهای امنیتی روشن ساخته است که برخی از قتل‌ها به دلیل خصومت‌ها صورت گرفته و ریشه ناموسی داشته است. یک منبع امنیتی به روزنامه ۸صبح گفت، برخی از قتل‌ها در کابل که زیر نام «دزدی» انجام شده است، پیوند ناموسی دارد و براساس خصومت‌های خانواده‌گی صورت گرفته است. هرچند مواردی از این قتل‌ها مشخص شده است، اما روزنامه ۸صبح بنا بر دلایلی از ذکر آن خودداری می‌کند. این منبع می‌گوید که قتل‌های ناموسی و خصومت‌های خانواده‌گی در واقع حدود ۳۳ درصد قتل‌های جنایی پایتخت را تشکیل می‌دهد. در چند مورد از این قتل‌ها، به وضوح دیده شده است که مردم آن‌ها را به «دزدی» موبایل ربط

افزایش مرگ‌ومیر مبتلایان کووید-۱۹؛

در هفته‌ی اخیر بیش از ۷۰ بیمار جان باخته‌اند

اعجاز الحق سامی

گفته‌ی وی، وزارت صحت عامه برای کاهش انتشار ویروس پیشنهادهایی را به کابینه ارایه کرده است که از این میان، طرح بستن هتل‌های عروسی بخشی از آن است. براساس این طرح، هتل‌های عروسی بسته و نهادهای آموزشی تعطیل شد.

وزارت صحت عامه می‌گوید که با توجه به کسب تجربه از مبارزه با موج اول ویروس کرونا و با توجه به وضعیت بد اقتصادی، رفتن به سوی قرنطین گزینه‌ی مناسبی نیست، از این رو این وزارت برای کاهش میزان مبتلایان به این ویروس گزینه‌های دیگری به جز قرنطین عمومی را روی دست است. بانو جعفری از «کار روی مراقبت‌های خانه‌گی برای بیمارانی که وضعیت مناسب دارند»، «مراقبت‌های شفاخانه‌ای برای بیمارانی که وضعیت‌شان وخیم است» و «رعایت نکات صحتی از سوی مردم» به عنوان طرح بدیل برای کاهش انتشار ویروس کرونا یاد کرد. او گفت که برای مبارزه بهتر با ویروس کرونا، وزارت صحت عامه رعایت نکات صحتی در ادارات دولتی و خصوصی را اجباری ساخته است.

بانو جعفری افزود که هم اکنون کار روی ارتقای ظرفیت لابراتوارها برای تشخیص بیش‌تر مبتلایان،

شده، اما برخلاف آن درصد بهبودیافته‌گان کاهش یافته است.

اکمل سمسور، سخنگوی وزارت صحت عامه، در یک نشست خبری گفت که بیش‌تر بسترهای شفاخانه‌های کووید-۱۹ در مرکز و ولایات از بیماران کرونایی پر شده است. به گفته‌ی وی، در صورت ادامه این وضعیت شمار واقعات مثبت به ۹۵ هزار نفر می‌رسد، اما در صورتی که ۹۵ درصد مردم از ماسک استفاده کنند، این شمار به هفت هزار نفر کاهش خواهد یافت. او هم‌چنان گفت که با ادامه وضعیت موجود و بی‌اعتنایی مردم به اصول بهداشتی، شمار تلفات ناشی از کرونا تا اوایل ماه حمل به شش هزار و ۲۰۰ فوتی خواهد رسید، اما در صورت استفاده ۹۵ درصد شهروندان از ماسک، این آمار نیز به دو هزار مورد فوتی کاهش می‌یابد.

مسوولان در وزارت صحت عامه می‌گویند که برنامه‌های جدید و متفاوت‌تری را برای مقابله با موج دوم کرونا طرح‌ریزی کرده‌اند. معصومه جعفری، معاون سخنگوی وزارت صحت عامه، به روزنامه ۸صبح گفت که این وزارت برای مقابله با موج دوم کرونا، طرحی جامع و مفصل را روی دست دارد. به

آمارهای وزارت صحت عامه نشان می‌دهد که میزان مرگ‌ومیر بیماران کرونایی افزایش یافته است. براساس این آمارها، ۷۱ بیمار کووید-۱۹ تنها در جریان هفته‌ی گذشته جان باخته‌اند. افزون بر این موارد، میزان آزمایش موارد ابتلا به کرونا و شمار مبتلایان در جریان روزهای اخیر بیش‌تر شده، اما درصد بهبودیافته‌ها کاهش یافته است. مسوولان در وزارت صحت عامه وضعیت را «نگران‌کننده» توصیف می‌کنند و می‌گویند که اگر وضعیت چنین ادامه یابد، میزان مبتلایان به کرونا تا اول حمل سال آینده به حدود ۹۵ هزار نفر و شمار جان‌باخته‌گان به شش هزار و ۲۰۰ نفر می‌رسد. این وزارت اما تصریح می‌کند که برای مبارزه با موج دوم کرونا، آماده‌گی گرفته و تغییرات زیادی در شیوه مبارزه با کرونا به وجود آمده است. وزارت صحت عامه برای کاهش انتشار این ویروس گزینه‌های «محدودیت‌های بخشی برای کاهش ازدحام»، «افزایش ظرفیت تشخیصی»، «حفاظت از کادر درمانی»، «اجباری شدن رعایت نکات صحتی در ادارات دولتی و خصوصی» و «سرعت در تامین نیازهای تدارکاتی شفاخانه‌ها» را روی دست دارد. با این حال، مسوولان می‌گویند که با توجه به وضعیت اقتصادی مردم، اجرائی کردن دوباره طرح قرنطین منتفی است. شماری از آگاهان صحتی اما معتقد اند که ضعف در نهادهای صحتی هنوز وجود دارد و برنامه‌های جدید وزارت صحت عامه برای مقابله با ویروس کرونا کافی نیست.

وزارت صحت عامه می‌گوید که میزان ابتلا به ویروس کرونا در چهار هفته‌ی اخیر به گونه‌ی نگران‌کننده‌ای افزایش یافته است. براساس آمارهای این وزارت، ۷۱ بیمار کرونایی تنها در جریان هفته‌ی گذشته جان باخته‌اند. این آمار در چهار هفته‌ی اخیر به بیش از ۱۵۰ تن می‌رسد. بدین ترتیب میزان آزمایش‌های کرونا و شمار مرگ‌ومیر در یک هفته‌ی اخیر بیش‌تر

تخصیص بودجه برای حفاظت از کادر درمانی، تامین نیازهای تدارکاتی شفاخانه‌ها و آگاهی‌دهی ادامه دارد. به باور معصومه جعفری، این موارد در واقع تفاوت در برنامه‌ها را نسبت به موج اول کرونا نشان می‌دهد. وزارت صحت عامه هم‌چنان تصریح می‌کند که با شامل ساختن سکتور خصوصی در تشخیص ابتلا به ویروس کرونا، این وزارت هم اکنون توانایی تشخیص پنج هزار آزمایش در یک روز را دارد. بانو جعفری افزود که برای افزایش ایمنی کادر درمانی، خواستار ده درصد کمک بیش‌تر از سوی بانک جهانی شده‌اند. این خواست در حالی مطرح می‌شود که چندی پیش سه تن از کارمندان صحتی به دلیل ابتلا به ویروس کرونا درگذشتند.

هم‌زمان با اعلام آماده‌گی وزارت صحت عامه، برخی از آگاهان صحتی به این باور اند که ضعف در نهادهای صحتی هنوز پابرجا است و نیاز است تا بیش‌تر کار شود. محمدنوروز حقم، استاد دانشگاه لندن و متخصص سیستم صحتی، به روزنامه ۸صبح گفت که در طرح وزارت صحت عامه، به ویژه در بخش ایمنی کارمندان صحتی و اهتمامات صحتی در شفاخانه‌هایی که امراض وخیم در آن‌جا تداوی می‌شوند، کاستی‌هایی وجود دارد. به گفته‌ی وی، حدود شش درصد مرگ‌ومیر از میان کادر درمانی است و وزارت صحت عامه نتوانسته حتا تجهیزات محافظتی را برای کارمندان صحتی مهیا کند.

هم‌زمان با افزایش میزان ابتلا به کرونا به ۱۸ الی ۲۹ درصد، نگرانی‌های شهروندان پیرامون ابتلا به این ویروس و این‌که کشور دوباره به قرنطین خواهد رفت، بیش‌تر شده است. وزارت صحت عامه اما می‌گوید که مردم باید وحشت‌زده نشوند و نکات صحتی را رعایت کنند.

براساس آمارهای رسمی، ۴۵ هزار و ۸۴۲ مورد مثبت کرونا در کشور ثبت شده است که از این میان ۳۶ هزار و ۲۹۵ تن بهبود یافته و یک هزار و ۷۴۰ تن دیگر جان باخته‌اند. بدین ترتیب موارد فعال کرونا در کشور به هفت هزار و ۵۳۵ تن می‌رسد. این آمار تا یک ماه پیش به حدود چهار هزار تن کاهش یافته بود. گفتنی است که این آمارها پس از آزمایش حدود ۱۵۰ هزار مورد مشکوک کرونا در سراسر کشور ثبت شده است.

مرکز تخصصی انگلیسی آکادمیک و آمادگی آزمون های تافل و آیلتس!

چرا کانون زبان کابل (KTS)؟

- ✓ ارایه مشاوره رایگان برای بورسیه ها
- ✓ برنامه درسی متمرکز روی چهار مهارت اصلی زبان انگلیسی
- ✓ اساتید دارنده نمرات بلند تافل و آیلتس

- ✓ صنوف انگلیسی هدفمند آکادمیک (EAP)
- ✓ صنوف پیش نیاز تافل (TOEFL Planner)
- ✓ صنوف آمادگی آزمون تافل (TOEFL Prep)
- ✓ صنوف پیش نیاز آیلتس (IELTS Planner)
- ✓ صنوف آمادگی آزمون آیلتس (IELTS Prep)
- ✓ صنوف ویژه محاوره، گرامر و ...

☎ +93 (0) 792 338 773 📍 Kabul TOEFL School کوچه حبیبی سازی، کوچه دواخانه، کوچه حبیبی سازی

+93 (0) 700 175 510 / +93 (0) 788 788 799

جهت سفارش آگهی‌تان با شماره‌های روبه‌رو در تماس شوید:

روزنامه ۸ صبح برای توسعه کسب و کارتان صفحه‌ی ویژه تبلیغات ایجاد کرد. روزنامه ۸ صبح به هدف کمک و حمایت از توسعه مشاغل و تجارت، تبلیغات شما را با هزینه کم تر و کیفیت بهتر نشر می‌کند. این روزنامه یک صفحه‌ی ویژه تبلیغاتی را به همین منظور راه‌اندازی کرده است. در این صفحه‌ی ویژه به تناسب استطاعت شما فضا وجود دارد. ما با داشتن تیراژ بلند در نسخه‌ی چاپی و مخاطبان حد اکثری در پایگاه‌های مجازی‌مان آماده همکاری با مشاغل و کسب‌وکارهای مختلف هستیم تا تبلیغات شما را با مخاطبان خود به اشتراک بگذاریم.

بهزاد فرنیچر

Email: behzad.dost@gmail.com ☎ 0781 700 000

بهزاد فرنیچر کیفیت بهتر

آدرس: چهارراهی بره‌کی، کابل، افغانستان

مؤسسه نشر وازه

پیشرو در امور چاپ، نشر و پخش کتاب

دفتر مرکزی و فروشگاه: ۱: کابل، کارته ۳، چهارراه پل سرخ، مارکت تجاری ملی، منزل پایین، نشر وازه
فروشگاه ۲: کابل، پل سوخته، چوک شهید مزاری، مارکت محمدی، نشر وازه
چاپخانه: کابل، شهرک امید سبز، فاز اول، چاپ وازه، پلاک ۲۲
۰۷۸۰۷۴۷۳۴۷ - ۰۷۸۱۵۷۴۲۳۰

f Vazha.Publication 📷 NashreVazha 📧 VazhaPub

شفاخانه آینه صحت

تخفیف ویژه
۲۸۰۰۰ افغانی

• کاشت مو طبیعی به روش FUE

کاشت مو یکی از تداوی‌های عمده و اساسی برای طاسی سر است. در این تداوی موها از ساحت عقب سر یعنی قسمت‌هایی که موها قوی‌تر هستند و مساعد به ریزش نیستند گرفته شده و به قسمت جلو سر یعنی جاهای خالی انتقال داده می‌شود. قبلاً هموطنان ما برای اجرای این عملیه مجبور به سفر به خارج از کشور بودند اما فعلاً این عملیه در داخل کشور با مصارف کمتر قابل اجرا است. تیم مرکز جلدی و زیبایی شفاخانه آینه صحت با سرپرستی داکتر پامیر حسین صالحی، داکتر میوند حبیب و داکتر وحیدالله عاشر، با در نظر داشت شرایط اقتصادی هموطنان ما کاشت مو را با کیفیت عالی و تخفیف ویژه انجام می‌دهد.

آدرس: بین چهارراهی پروان دوم و گل سرخ، شفاخانه آینه صحت
شماره تماس: ۰۷۸۱۲۳۵۰۴۰
ایمیل آدرس: info@ayenasehat.af

WE CONNECT THE UNCONNECTED.

ADD YOUR BUSINESS BEFORE
05 DEC 2020

+93799050669 info@yellowpages.af www.yellowpages.af 5th Street Qala-e-Fatullah, Kabul, Afghanistan

اطلاعیه کنفرانس!

سومین نشست راه‌نمای تجارتی افغانستان با مشارکت اتاق تجارت بین‌المللی در هوتل کابل انترکانتیننتال به تاریخ ۲۷ قوس ۱۳۹۹ برگزار میگردد. تقویم‌های خود را علامت گذاری کنید و برای اطلاع از سخنرانان، مکان، ثبت نام رسمی و موارد دیگر به سایت www.summit.ayp.af مراجعه نماید.

به امید دیدار در کنفرانس

قبل از تاریخ ۱۶ قوس ۱۳۹۹ تکت برنامه را دریابید

+93799050669
+93791 786 555

Organizer

Exclusive Partner

معتبر و باکیفیت

Follow us on

هاردسک اکسترنال

انتی ویروس (خانگی + تحت سرور)

بامیکا

ما را دنبال کنید

@BamikaSoft & @BamikaHard

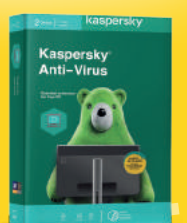
۳ سال ورتنی تبدیلی

ADATA

Silicon Power

ESET

Kaspersky

www.bamikatech.com

0789945066 - 0799735660

آدرس: چهارراهی پل سرخ، مارکت ملی، منزل اول، نمبر ۱۹

◆ پرویز کامروز

با چشم‌های مملو از اشک می‌گوید: «جمعه‌گل فرزند دل‌بندم دَ امتحان کانکور موفق نشد و به نیروهای امنیتی پیوست. تازه یک سال شده بود که دَ نظام خدمت می‌کد، اما متأسفانه در جنگ ارزگان کشته شد. چهار روز انتظار جسدش ره کشیدم تا این‌که از ارزگان به کابل، بعد به فیض‌آباد و در آخر هم به اشکاشم انتقالش دادن. پیش از چاشت بود که جمعه‌گل ره به روستا آوردن. وقتی جسد تنها پسرم ره دیدم، از هوش رفتم.»

سیاهی جنگ بر گوشه‌گوشه‌ی افغانستان سایه افکنده است، از شهرها، ولسوالی‌ها تا روستاها. دولت‌بیک یکی از کسانی است که این درد روزی به سراغش آمده بود؛ روایت مردی ۷۵ ساله در روستای خوش‌پاک بدخشان. سرنوشت این پدر پیر با سختی‌های تحمل‌ناپذیری گره خورده است. تجربه‌ی از دست دادن فرزند و برادرزاده‌اش او را به طرز عجیبی رنجور ساخته است. این را می‌توان به راحتی از چین و چروک‌های صورتش و لحن محزونی که حاکی از روزهای بی‌فرزندى او است، فهمید. فراق پسر ۳۳ ساله و برادرزاده ۲۰ ساله‌اش هم‌چنان بر زنده‌گی او سنگینی می‌کند.

دولت‌بیک در خانه‌ای گلی در مربوطات ولسوالی اشکاشم بدخشان سکونت دارد. حرف‌هایش را با گلوبی پُر از بغض آغاز می‌کند: «سمندر بعد از ای که مکتبش ره خلاص کد، راه پیچیده‌ای ره در پیش گرفت و شامل نظم عامه شد. ۱۱ سال دَ هلمند، ارزگان، لوگر و قندهار اجرای وظیفه کد. در جنگ‌های مختلف می‌رفت و سلامت به خانه برمیگشت، اما دَ ۱۵ ثور امسال وقتی که می‌خواست از خانه به

◆ امین محمدی، دانش‌جوی زمین‌شناسی

این روزها که حال و روز کابل کاملاً زمستانی شده، دود زغال نیز آسمان کابل را تیره‌تر کرده است. به دلیل وضع‌نشدن محدودیت بر واردات زغال به شهر کابل، امسال گراف خرید زغال نسبت به سال‌های قبل، بالا است. در صورت عدم دسترسی به امکانات دیگر، برای گرم‌ساختن خانه‌ها، زغال، دسترس‌ترین گزینه برای شهروندان است. از همین رو با افزایش سردی، روز به روز گراف سوختاندن زغال نیز بالا می‌رود.

طبق آمارهای وزارت صحت، سالانه چهار هزار نفر در اثر آلوده‌گی هوا از بین می‌روند. در شهر کابل ۳۵۰۰ نفر از اثر این مصیبت جان‌های‌شان را از دست می‌دهند. بیش‌ترین آلوده‌کننده‌ها سوختاندن زغال در خانه‌ها، دفترها و کارخانه‌ها، سوختاندن انواع پلاستیک، رابر و تایرهای موتر است که دود آن کاملاً سمی است و باعث امراض گوناگون چون نفس‌تنگی، سرطان، امراض قلبی، آمفیژم یا تخریب کیسه‌های هوایی، برونشیت مزمن، حساسیت، پنومونی یا عفونت دستگاه تنفسی و نهایتاً مرگ می‌شود. هم‌چنان آلوده‌گی هوا از راه‌های مختلف باعث امراض مختلف در انسان‌ها می‌شود که در این میان کودکان و بزرگسالان بیش‌تر در معرض خطر هستند.

آلوده‌کننده‌های اصلی هوا

فکتورهای زیادی در آلوده‌ساختن هوا نقش دارد،

روستایی در دل بدخشان؛

زنده‌گی روزمره با طعم مرگ

دولت‌بیک؛ مردی که می‌گوید زخم نبودن پسرش هیچ‌گاهی برای او التیام نخواهد یافت. او از بس به فکر پسرش می‌افتد، هر از گاهی به امید دیدن او به گوشه‌ی خانه نگاه می‌کند. عکسی از او نشانم می‌دهد، قد و قامت جوانی رشید و رعنا که در جنگ با طالبان زمین‌گیر شد و با زنده‌گی، با پدر، با خانواده و با این دنیا وداع کرد.

جمعه‌گل به رغم مخالفت پدر، بعد از اتمام مکتب به صفوف نیروهای امنیتی می‌پیوندد. در کابل آموزش نظامی می‌بیند و به ارزگان اعزام می‌شود. یک سال از پیوستنش نمی‌گذرد که در جنگ شدید ارزگان کشته می‌شود. با چشم‌های مملو از اشک می‌گوید: «جمعه‌گل فرزند دل‌بندم دَ امتحان کانکور موفق نشد و به نیروهای امنیتی پیوست. تازه یک سال شده

سمت وظیفه‌اش برود، د مسیر راه تخر از طرف طالبان گرفتار و کشته شد. مه از قضیه بی‌خبر بودم. همسایه‌ها به خانه‌مان رفت‌وآمد می‌کدن. پرسیدم چه شده که دیدم جسد پسرم را آوردن.» دولت‌بیک با صدای لرزان می‌گوید که آرزو داشت او به جای پسرش می‌مُرد، اما داغ از دست دادن فرزندش را نمی‌دید. از سمندر سه کودک به یادگار مانده که هر کدام در نخستین سال‌های زنده‌گی خود طعم تلخ بی‌پدری را تجربه کرده‌اند؛ کودکانی شش‌ساله، سه‌ساله و دوساله. درد این خانواده اما فقط به این‌جا ختم نمی‌شود.

دولت‌بیک، برادرزاده‌اش جمعه‌گل را در اوج جوانی از دست داده است. غم کاکا از یک سو و غم پدر از سوی دیگر. عبدالرحیم، پدر جمعه‌گل است و برادر

زمستان؛ فصل دود زغال

طبق آمارهای وزارت صحت، سالانه چهار هزار نفر در اثر آلوده‌گی هوا از بین می‌روند. در شهر کابل ۳۵۰۰ نفر از اثر این مصیبت جان‌های‌شان را از دست می‌دهند. بیش‌ترین آلوده‌کننده‌ها سوختاندن زغال در خانه‌ها، دفترها و کارخانه‌ها، سوختاندن انواع پلاستیک، رابر و تایرهای موتر است که دود آن کاملاً سمی است و باعث امراض گوناگون چون نفس‌تنگی، سرطان، امراض قلبی، آمفیژم یا تخریب کیسه‌های هوایی، برونشیت مزمن، حساسیت، پنومونی یا عفونت دستگاه تنفسی و نهایتاً مرگ می‌شود. هم‌چنان آلوده‌گی هوا از راه‌های مختلف باعث امراض مختلف در انسان‌ها می‌شود که در این میان کودکان و بزرگسالان بیش‌تر در معرض خطر هستند.

افراد می‌آید.

دود زغال و کرونا؛ کشنده‌گان واقعی پایتخت‌نشینان

این روزها که شاهد موج تازه‌ی ویروس کرونا هستیم، آمار مبتلایان روز به روز افزایش می‌یابد و بسترهای شفاخانه‌ها در حال پر شدن است. از طرف دیگر، با سردشدن هوا، هوای شهر کابل به شدت در حال سمی‌شدن است. انواع گازهای مضر و کشنده در اثر سوزاندن هزاران تن زغال، باعث آلوده‌شدن هوا می‌شود. چنان‌چه در فوق ذکر شد، امراض ناشی از تنفس این نوع گازها، باعث از بین‌رفتن سیستم دفاعی بدن و مساعد ساختن بدن شخص مریض، برای ویروس کرونا می‌شود. می‌توان گفت که در صورت عدم توجه و اقدام‌های عملی برای مهار این دو معضل، دود زغال و ویروس کرونا دو قاتل اصلی پایتخت‌نشینان خواهند بود.

متأسفانه، تاکنون هیچ کار عملی برای جلوگیری از این دو معضل از طرف مسوولان و دولت صورت نگرفته است. مردم به توصیه‌های صحی توجه نمی‌کنند. هیچ اقدامی برای کاهش آلوده‌گی هوای شهرهای بزرگ صورت نگرفته است. با این وجود، دور از انتظار نیست که شاهد از دست‌دادن آدم‌های زیادی باشیم.

سلفر در هوا پخش می‌شود. این گاز نیز باعث امراض گوناگون در انسان‌ها می‌شود. اکساید سلفر منجر به تحریک مجراهای تنفسی، مخصوصاً در قسمت‌های بینی و گلو می‌شود که انسان را مبتلا به امراضی چون برونشیت، آسم و آمفیژم می‌کند. سلفر یک عنصر سمی است که با تنفس آن، مشکلات تنفسی، کاهش سیستم دفاعی شش‌ها و تشدید امراض قلبی و شش به‌وجود می‌آید.

نایتروجن دای اکساید (NO2): این نوع گاز، یکی از آلوده‌کننده‌ها است که در آلوده‌کردن هوا نقش برجسته دارد. این گاز نیز در اثر فعالیت‌های انسانی و به طور عمده سوزاندن سوخت‌های فسیلی مانند زغال سنگ، نفت و گاز تولید می‌شود. از سوخت هر کیلوگرام زغال سنگ، ۲۰ گرم نایتروجن دای اکساید به هوا پخش می‌شود. روی هم رفته از سوخت هزاران تن زغال در شهر کابل، میلیاردها گرم نایتروجن دای اکساید به فضای شهر کابل پخش می‌شود. این گاز باعث سوزش و التهاب لایه‌های داخلی ریه‌ها و بروز مشکلات تنفسی می‌شود. این گاز ایمنی ریه‌ها در برابر عفونت را کاهش می‌دهد. مجراهای تنفسی افراد سالمی که در معرض این گاز قرار می‌گیرند، متورم می‌شود. با کاهش قدرت دستگاه ایمنی بدن، خس خس سینه، سرفه، انواع سرماخوردگی، آنفولانزا و برونشیت به راحتی سراغ

در این‌جا چند آلوده‌کننده که بیش‌ترین نقش در آلوده‌ساختن هوا دارد، مورد بررسی قرار می‌گیرد: کاربن مونو اکساید (CO): گاز بی‌بو و بی‌رنگ اما کاملاً سمی است. این نوع گاز از احتراق ناقص مواد کاربن‌دار چون زغال و چوب در شرایط نبود اکسیژن کافی و نیم‌سوزشدن زغال و یا چوب تولید می‌شود. این گاز در اثر استفاده از بخاری‌های ناقص و یا کاربرد غلط آن تولید می‌شود و جان انسان‌ها را به خطر می‌اندازد. موجودیت این گاز در یک اتاق بسته، قابل احساس نیست. وقتی این گاز وارد جهاز تنفسی انسان می‌شود، بلافاصله به «هموگلوبین خون» متصل می‌گردد. هموگلوبین پروتینی است که در کرویات سرخ خون وجود دارد و نقش آن انتقال اکسیژن در خون است. گاز کاربن مونو اکساید باعث قطع‌شدن انتقال اکسیژن در خون و در مدت کوتاه باعث بی‌هوشی می‌شود که با گذشت مدتی مرگ را در پی دارد. از جمله‌ی اثرات نامطلوب این گاز می‌توان به اشکالات بینایی، تغییر عمل کرد قلب و تغییر در تنفس اشاره کرد که در غلظت بالا در مدت بیست ساعت، باعث مرگ می‌شود.

اکساید سلفر (SO2): مواد سوختی چون زغال سنگ و مواد نفتی، دارای مقدار زیاد سلفر است که در هنگام سوخت با اکسیژن، گاز کشنده‌ی اکساید سلفر را می‌سازد. از سوخت هر کیلوگرام زغال، ۲۰ گرم اکساید

مرکز زبان های خارجی

مزایا

برنامه ها

- کورس 3 ماهه زبان انگلیسی ویژه متعلمین
- برنامه درازمدت دیپلوم زبان انگلیسی
- صنوف ویژه محاوره زبان انگلیسی
- برنامه کوتاه مدت زبان انگلیسی
- سرتیفیکت زبان ترکی

پذیرش جریان دارد

کارتہ پروان، بهارستان، ایستگاه برج برق

0730604040

نوی عدالت

Electric co.

عمده

پرچون

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

پرموده

ساختن جمع‌آوری بوته‌های کوهی از سوی دولت، سبب شده است که مردم با مشکل کمبود یا نداشتن مواد سوخت مواجه شوند. باشندگان بامیان ضمن اظهار نگرانی از این مشکل، از حکومت می‌خواهند که چاره‌ای برای تأمین مواد سوخت کافی و با بهای مناسب، ببندیشد، زیرا در غیر آن ممکن است زنده‌گی بسیاری از خانواده‌های فقیر هم‌زمان با شدت سرمای زمستان با تهدید جدی روبه‌رو شود.

اداره‌ی محلی بامیان اما می‌گوید که کندن بوته‌های کوهی را به صورت مطلق ممنوع نکرده است، بلکه جمع‌آوری آن از طریق حشر منع اعلام شده است. عتیق‌الله عتیق، معاون مالی و اداری ولایت بامیان، در این باره گفت، اداره محلی در تلاش آن است که چند معدن کوچک زغال‌سنگ در بامیان به قرارداد سپرده شود تا مشکلات مردم از ناحیه‌ی بالا بودن بهای مواد سوخت رفع شود.

آقای عتیق در پیوند به شکایت باشندگان بامیان از افزایش بهای مواد سوخت، بیان داشت که اداره محلی در همکاری با شهرداری کمیته‌ای را ایجاد کرده است و از طریق این کمیته نظارت دوامدار و کنترل صورت می‌گیرد تا از بالا رفتن قیمت‌ها جلوگیری شود. باشندگان بامیان هم‌چنان شکایت دارند که امسال حکومت انتقال زغال‌سنگ از طریق ولسوالی دره‌صوف ولایت سمنگان به ولایت بامیان را منع کرده و این خود به افزایش قیمت مواد سوخت منجر شده است.

در همین حال، مقام‌های وزارت معادن و پترولیم می‌گویند که در حال حاضر هیچ معدن زغال‌سنگ در بامیان استخراج نمی‌شود و تلاش‌ها جریان دارد تا در آینده از ظرفیت‌های موجود در این زمینه استفاده شود. عبدالقدیر مطلقا، سخنگوی وزارت معادن و پترولیم، به روزنامه ۸صبح گفت که چندین ساحه در ولایت بامیان توسط تیم جیولوژی وزارت معدن سروی شده و تلاش‌ها جریان دارد تا این ساحات پس از تکمیل پروسه‌ی داوطلبی، به قرارداد سپرده شوند و مشکل مردم از لحاظ مواد سوخت رفع گردد.

گفتنی است که بامیان یکی از ولایت‌های به شدت سردسیر و برف‌گیر در مرکز کشور است. همه‌ساله از نیمه‌ی ماه عقرب تا ماه حمل سال بعد (حدود پنج ماه)، هوا در این ولایت سردتر می‌شود و در بسیاری از بخش‌های این ولایت، دمای هوا تا سی درجه زیر صفر هم می‌رسد.

سرمای شدید در بامیان؛

گرانی مواد سوخت در ولایتی که زغال سنگ در سینه دارد

الیاس طاهری

بامیان در مرکز کشور، یکی از ولایت‌های به شدت سردسیر و برف‌گیر است. همه‌ساله با آغاز فصل سرما و ریزش برف، زنده‌گی برای اکثر باشندگان این ولایت دشوار می‌شود. بر بنیاد آمارهای رسمی، بیش‌تر از ۵۰ درصد باشندگان بامیان زیر خط فقر قرار دارند، از این رو تهیه‌ی مواد سوخت برای زمستان همواره از دغدغه‌های اصلی باشندگان این ولایت فقیرنشین است. امسال اما در سایه‌ی بحران کرونا و بی‌کاری، این مشکل دو برابر شده است. شماری از باشندگان بامیان می‌گویند که وارد کردن زغال‌سنگ به این ولایت از سوی اداره محلی ممنوع شده و به همین دلیل، بهای مواد سوخت، به ویژه زغال‌سنگ به طور بی‌پیشینه‌ای افزایش یافته است.

ساکنان بامیان هم‌چنان می‌گویند با آنکه چندین

معدن زغال‌سنگ در ولسوالی‌های این ولایت وجود دارد، اما دولت در زمینه‌ی استخراج قانونی این معادن کاری نکرده است. به باور آنان، هرگاه معادن زغال‌سنگ بامیان مورد بهره‌برداری قرار گیرند، افزون بر پایین آمدن بهای مواد سوخت، برای مردم شغل نیز ایجاد می‌شود و عایدات دولت هم افزایش می‌یابد. امین‌آغا، یکی از ساکنان مرکز بامیان، به خاطر بهای بلند چوب و زغال‌سنگ، در زمستان جاری نتوانسته مواد سوخت کافی برای گرم کردن خانه‌اش تهیه کند. می‌گوید فقط شش بوجی زغال‌سنگ خریداری کرده است که با توجه به طولانی بودن فصل سرما در بامیان، برای خانواده وی کفایت نمی‌کند. به گفته‌ی او، در بامیان معادن زغال‌سنگ موجود است، اما زمینه‌ی استخراج آن فراهم نیست، وی از دولت می‌خواهد که معادن زغال‌سنگ این ولایت را به بهره‌داری بسپارد تا دست‌کم مواد سوختِ کافی و ارزان برای مردم فراهم شود.

حسین، باشندهی دیگر بامیان، با شکایت از دولت و بخش‌های مربوطه، ادعا می‌کند که در حال حاضر بهای یک سیر چوب درختان بید و جنگلی با وجود کم بودن مقاومتش در برابر آتش، در چوب‌فروشی‌های مرکز بامیان به ۹۰ تا ۱۰۰ افغانی رسیده و همین‌طور یک سیر زغال‌سنگ از ۹۰ تا ۱۰۰ افغانی فروخته می‌شود. شماری از خانواده‌های بامیانی شکایت می‌کنند که سرمای زودرس، بارش برف و افزایش بهای مواد سوخت، به دشواری‌های زنده‌گی آنان افزوده است. در برخی مناطق ولایت بامیان، موجودیت چندین معدن زغال‌سنگ با ظرفیت نسبتاً زیاد تثبیت شده است و در مواردی نیز شماری از افراد به استخراج آن اقدام کرده بودند، اما حکومت جلو آن‌ها را گرفته است.

از سویی هم باشندگان این ولایت می‌گویند که امسال اداره محلی بامیان به مردم اجازه نداده است تا بخشی از مواد سوخت زمستانی‌شان را مانند سال‌های گذشته از بوته‌های کوهی تهیه کنند. به گفته‌ی آنان، ممنوع

درنگی بر جلسه‌ی شش‌ونیم

اقدامات انجام‌شده توسط برنامه‌ی شش‌ونیم به رهبری معاون اول ریاست جمهوری، نارضایتی‌های چهره‌های سیاسی و نماینده‌گان پارلمان را برانگیخته است. به‌ویژه این‌که تعدادی از نماینده‌گان پارلمان افغانستان موثريت برنامه‌ی شش‌ونیم را مورد انتقاد و پرسش قرار داده‌اند. فارغ از جهت‌گیری‌های سیاسی و شخصی، ارزیابی موثريت برنامه‌ی شش‌ونیم نیازمند تحلیل بی‌طرفانه است. به همین منظور، این نوشته با اتکا به روی‌کرد بی‌طرفانه در تلاش تحلیل میزان موثريت برنامه‌ی شش‌ونیم است.

در همین راستا اقدامات برنامه‌ی شش‌ونیم جهت برداشتن موانع و تخریب پاتوق‌های مجرمان از اقدامات ابتدایی است که در راستای مبارزه با عوامل محیطی جرم برداشته شده است و توقع می‌رود که در این راستا گام‌های اساسی‌تر برداشته شود.

۴. تدابیر نظارتی: بهبود تدابیر نظارتی و ابزارهای کنترل‌کننده، از موارد دیگری است که در پیش‌گیری و شناسایی مجرمان کمک می‌کند. در این زمینه تلاش‌هایی از سوی برنامه‌ی شش‌ونیم صورت گرفته است. ایجاد دوربین‌های مداربسته و خط تماس جهت تشریک مساعی شهروندان از اقدامات اثربخش در راستای مبارزه با جرایم شهری در کابل است. به هر میزانی که شهر زیر کنترل حکومت، به‌ویژه نهادهای امنیتی قرار داشته باشد، به همان میزان امکان پیش‌گیری از جرایم ممکن می‌شود. با این حال، اقدامات انجام‌شده در زمینه‌ی تدابیر نظارتی کافی نیست و لازم است به این مسأله به شکل جدی‌تر پرداخته شود.

نتیجه‌گیری

در کل اقداماتی که تاکنون توسط برنامه‌ی شش‌ونیم صورت گرفته تا حدود زیادی سنجیده‌شده، کوتاه‌مدت و قابل اندازه‌گیری است و نتایج عملی آن در کاهش سرقت، قتل، خرید و فروش مواد مخدر و ایجاد فشار بر شبکه‌های تبهکار موثر بوده است. با این حال نیاز است تا این برنامه به صورت اساسی انکشاف داده شود و زمینه برای ایجاد یک چارچوب راهبردی و عملیاتی که از ویژه‌گی‌های چون انسجام، شفافیت و هدف‌مندی برخوردار باشد و از همه مهم‌تر امکان اجرای آن از طریق محل ممکن باشد، به وجود آید.

حاکمیت قانون را افزایش داده است و می‌تواند امکان پذیرفتن اقتدار قانونی حکومت توسط شهروندان را بسط دهد.

۲. تشهیر مجرمان و محاکمه‌ی علنی: یکی از مولفه‌های برنامه‌ی شش‌ونیم جهت مبارزه با جرایم شهری، تشهیر تصاویر مجرمان و محاکمه‌ی علنی است. این اقدام در شناسایی مجرمان و اعمال فشار بر باندهای تبهکار کمک می‌کند. در واقع تشهیر تصاویر مجرمان امکان دستیابی به اطلاعاتی مانند محل زنده‌گی مجرمان، پاتوق آن‌ها و از همه مهم‌تر شبکه‌های ارتباطی و سازمانی آنان را فراهم می‌سازد. در کنار آن، طرح محاکمه‌ی علنی مجرمان توسط برنامه‌ی شش‌ونیم هرچند تاکنون عملی نشده است؛ اما یکی از اقدامات موثر جهت مبارزه با جرایم است. به‌ویژه این‌که محاکمه‌ی علنی مجرمان در شناسایی اهداف و انگیزه‌های جرم و از این طریق تدوین پالیسی موثرتر برای مبارزه با جرایم، بهبود اعتماد روانی شهروندان و اعمال فشار بر باندهای تبهکار کمک فراوان می‌کند.

۳. مبارزه با عوامل محیطی جرم: توجه به ارتباط میان عوامل محیطی، ساختار شهرها و افزایش امنیت از طریق ایجاد اصلاحات و بهبود در طراحی محیط شهری، از موضوعاتی است که در کلان‌شهرهای افغانستان کم‌تر به آن پرداخته شده است. در حالی‌که در این زمینه در کشورهای دیگر مطالعات زیادی انجام یافته و تأیید شده است که عوامل محیطی با جرم رابطه‌ی معنادار دارد. در مطالعات شهری، نظریه‌ی (CPTED) از نظریه‌های مطرح است که به مفهوم پیش‌گیری از جرم از طریق طراحی محیطی است و بهره‌گیری از آن در پیش‌گیری از جرایم کمک می‌کند.

و هم‌کاران برنامه‌ی شش‌ونیم با دقت ابعاد اجتماعی، محیطی، مالی، حقوقی، فرهنگی و اطلاعاتی مورد نیاز برای مبارزه‌ی موثر با جرایم شهری را تا حدود زیادی مورد توجه قرار داده‌اند. پرداختن به تمامی موارد، در این نوشته ممکن نیست، از این رو به عنوان مثال برخی گزینه‌های برنامه‌ی شش‌ونیم مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

۱. طرح میثاق امنیتی: هدف اصلی از طرح میثاق امنیتی، زمینه‌سازی برای مشارکت مردم در تأمین امنیت شهر کابل است. با آن‌که پولیس متولی اصلی تأمین نظم و امنیت در جامعه و حافظ جان، مال و دارایی مردم است و در این راستا اختیارات مشخص به پولیس واگذار شده است؛ اما پولیس تنها با اتکا به زور و اجبار نمی‌تواند به اهداف خود دست یابد. به این اساس پولیس برای مهار جرم و بی‌نظمی نیازمند هم‌کاری مردم و افراد محل است. میثاق امنیتی در جهت مشارکت مردم در روند امنیت، یکی از طرح‌های بسیار خوب حکومت است. در واقع میثاق امنیتی کمک می‌کند تا از یک‌سو هم‌کاری و مشارکت شهروندان در سطح محلات برای اثربخشی مبارزه علیه جرم به وجود آید و از جانب دیگر اعتماد میان حکومت و شهروندان که موضوع بسیار مهم است، بهبود یابد.

به عبارت دیگر، اعتماد عمومی شهروندان نسبت به حکومت، به‌ویژه پولیس ملی برای موثریت مبارزه با جرایم شهری بسیار حیاتی و ضروری است. در این راستا میثاق امنیتی کمک می‌کند تا تمایل مردم به هم‌کاری با پولیس مانند گزارش‌کردن جرم و جنایات و آماده‌گی برای هم‌کاری با حکومت، به‌ویژه پولیس برای تأمین نظم و آرامش محلات افزایش یابد. در نتیجه می‌توان گفت که میثاق امنیتی، اطاعت شهروندان از

سیدنسیم بهمن، استاد دانشگاه

در پی افزایش بی‌پیشینه‌ی جرایم جنایی در شهر کابل، رییس جمهور غنی مسوولیت تأمین امنیت پایتخت کشور را به امرالله صالح، معاون اول ریاست جمهوری تفویض کرد تا از این طریق انسجام لازم در راستای مبارزه‌ی موثر با جرایم شهری به وجود آید. پس از آن، معاون اول ریاست جمهوری در چارچوب برنامه‌ی شش‌ونیم، مبارزه با جرایم شهری را در کابل آغاز کرد. اقداماتی که تاکنون توسط معاون اول ریاست جمهوری در چارچوب برنامه‌ی شش‌ونیم صورت گرفته است در واقع نخستین گام بلند در راستای هماهنگ‌ساختن اقدامات عملیاتی در راستای مبارزه‌ی موثر با جرایم شهری در کابل است.

اقدامات انجام‌شده توسط برنامه‌ی شش‌ونیم به رهبری معاون اول ریاست جمهوری، نارضایتی‌های چهره‌های سیاسی و نماینده‌گان پارلمان را برانگیخته است. به‌ویژه این‌که تعدادی از نماینده‌گان پارلمان افغانستان موثريت برنامه‌ی شش‌ونیم را مورد انتقاد و پرسش قرار داده‌اند. فارغ از جهت‌گیری‌های سیاسی و شخصی، ارزیابی موثريت برنامه‌ی شش‌ونیم نیازمند تحلیل بی‌طرفانه است. به همین منظور، این نوشته با اتکا به روی‌کرد بی‌طرفانه در تلاش تحلیل میزان موثریت برنامه‌ی شش‌ونیم است.

تاکنون مهم‌ترین اقداماتی که در راستای مبارزه با جرایم شهری کابل توسط برنامه‌ی شش‌ونیم طرح و اجرا شده است، شامل طرح میثاق امنیتی، تشهیر تصاویر مجرمان متکرر، ایجاد خط تماس برای دریافت اطلاعات، ایجاد دوربین‌های مداربسته، طرح اجرای علنی محاکمه‌ی مجرمان و تلاش در جهت از میان‌بردن عوامل بالقوه‌ی محیطی جرم (مانند برداشتن موانع و تخریب پاتوق‌ها) است.

با آن‌که ممکن است نارسایی‌هایی در مورد اقدامات انجام‌شده وجود داشته باشد؛ اما اگر این الگو درست اجرا شود، یک الگوی نسبتاً جامع برای استقرار نظم شهری و مبارزه با انحرافات و جرایم شهری است. همان‌گونه که در این الگو دیده می‌شود، آقای صالح

^

خلیل رسولی

نام دو دختر هراتی در فهرست «صد زن تأثیرگذار جهان» بازتاب گسترده‌ای در شبکه‌های اجتماعی داشته است. از هنگامی که نام‌های این دختران در فهرست «صد

وزن تأثیرگذار جهان» منتشر شد، کاربران شبکه‌های اجتماعی واکنش‌های گوناگونی نسبت به آن داشتند. یکی از این دو، که هنوز دانش آموز مکتب است، فقط ۱۷ سال سن دارد و در جریان همگیری وپروس کرونا، موفق شد یک «دستگاه تنفس مصنوعی» را بسازد. او مربی تیم «دختران ربانیک هرات» است؛ تیمی که در جریان سال‌های اخیر «تام و آوازه جهانی» پیدا کرد و در رقابت‌های جهانی برای افغانستان افتخارهای گوناگون را کسب کرد.

بنایوی برتر دیگر، لاله عثمانی، فردی است که توانست با رانندازی کارزار «تمام کجاست؟» در شبکه‌های اجتماعی، موجب تغییر بزرگی در قانون ثبت احوال و نفوس کشور شود و به دنبال تلاش‌های چندساله‌اش، دولت افغانستان تصمیم گرفت تا در کنار نام پدر، «نام مادر» را هم در شناس‌نامه‌های شهروندان کشور درج کند و زنان دارای هویت مستقل شوند.

دانش‌آموزی که نامش جهانی شد

برای دیدار با سمیه فاروقی، دختر نوجوان ۱۷ ساله هراتی، که به تازه‌گی نامش در فهرست «صد زن تأثیرگذار جهان» جای گرفته است، به یکی از مکتب‌های شهر هرات رفتم. نشر نام این دانش‌آموز نوجوان در این فهرست برای بسیاری شگفتی‌آور و باورنکردنی بود.

او در جریان همه‌گیری ویروس کرونا در افغانستان، با کم‌ترین «مکانات و بودجه» همراه برخی از «دختران تیم رباتیک هرات» موفق به ساخت «دستگاه تنفس مصنوعی» شد؛ دستگاهی که برای نجات بیماران کرونایی اهمیت زیادی دارد.

زمانی که همه‌گیری کرونا به اوج رسیده بود و افغانستان مانند برخی کشورهای دیگر جهان با کمبود شدید «دستگاه تنفس مصنوعی» دست به گریبان بود، ایده ساخت دستگاه در جریان یک نشست از سوی عبدالقیوم رحیمی، والی پیشین هرات، در حضور

دانش آموزی که وهشتگی

گرفتند و سرانجام موفق شدند.

سمیه فاروقی، دانش آموز لیسه تجربه‌ای در شهر هرات و نوجوانی ۱۷ ساله است. او که حالا نامش در فهرست «صد زن تأثیرگذار جهان» جای گرفته، می‌خواهد در آینده بیش‌تر تلاش کند و برای افغانستان افتخارهای بزرگ‌تری به دست آورد. این دختر نوجوان باور دارد که این افتخار تنها مربوط خودش نیست و تلاش سایر هم‌تیمی‌ها و استادانش در کسب این موفقیت را ستایش می‌کند و رسیدن به چنین جایگاه معتبر جهانی را حاصل تلاش همه‌گانی «تیم دختران ربات‌ساز هرات» می‌داند.

هشتگی که در افغانستان غوغا کرد

در جامعه‌ی سنتی افغانستان نام بردن از زنان، در خیلی از مناطق هنوز هم یک «تابو» به شمار می‌رود و بسیاری از این که دیگران نام مادر، خواهر و همسرشان را بدانند، «تنگ و عار» دارند. لاله عثمانی، دانش‌آموخته‌ی رشته‌ی شرعیات دانشگاه هرات، توانست با راه‌اندازی هشتگ «تامم کجاست؟» این تابو را بشکند و با تلاش‌های پی‌هم موفق شد آن را به یکی از «بزرگ‌ترین هشتگ‌ها» در کشور بدل کند.

سال ۲۹ لاله، دهمین و آخرین فرزند خانواده است و ۲۹ ساله دارد. به گفته‌ی خودش، در آغاز کار به نتیجه‌بخش بودن هشتگ زیاد خوشبین نبود، اما از تلاش دست

بر نداشت و همواره پی‌گیرش بود. او دفتر خاطرات زنده‌گی‌اش را ورق زد و برایم توضیح داد که کارزار «تمام کجاست؟» را در پنجم جولای سال ۲۰۱۷ میلادی آغاز کرد.

همین چند ماه پیش بود که با گذشت تردید به چهار سال از آغاز کارزار، سرانجام مجلس نماینده‌گان کشور پیشهاد «درج نام مادر» در شناسنامه‌های هویت را پذیرفت. این برای زنان افغانستان که همیشه به حاشیه رانده شده و حقوق‌شان پایمال گشته بود، موفقیت بزرگی بود.

این فعال حقوق زن، از قرار گرفتن نامش در فهرست «صد زن تأثیرگذار جهان» خوشحال است و از تمام کسانی که او را در این راه دشوار و مبارزه برای به رسمیت شناختن «هویت مستقل زنان» همراهی کردند، سپاس‌گزاری می‌کند.

یابانو عثمانی تأکید دارد، تابوشکنی‌ای که از سوی او آغاز شد، حالا نتیجه داده و این نشان می‌دهد مسیر دشواری که فعالان حقوق زن طی کرده‌اند، سبب ایجاد تغییری بزرگ و موجب «تعدیل قانون ثبت احوال افغانستان» شده و حالا زنان می‌توانند هویت مستقل داشته باشند.

شاید کم‌تر زنی در افغانستان باشد که از بازگشت دوباره به نظام طالبانی، محصور شدن زنان در خانه‌ها، پایمال شدن حقوق‌شان، از بین رفتن دست‌آوردهای ۲۰ سال اخیر و نادیده گرفته شدن نقش زنان در جامعه نگران نباشد. این‌ها کابوس‌های بزرگی برای زنانی است که طی سال‌های اخیر با «چنگ و دندان» برای رسیدن به جایگاه امروز تلاش کرده‌اند.

در اوضاعی نام این دو دختر جوان هراتی در فهرست «صد زن تأثیرگذار جهان» قرار می‌گیرد که زنان افغانستان نگران گفت‌وگوهای صلح در شهر دوحه قطر هستند و بیم دارند که ممکن پس از توافق احتمالی حکومت با طالبان، تمام آرزوهای‌شان با خاک یکسان شود و دیگر نتوانند به تلاش برای کسب حقوق‌شان در جامعه ادامه دهند.

تحقیقی کنیم، به آن عمل می‌کنیم. بخش بزرگی از بحران کنونی افغانستان ناشی از همین مسأله است که برخی تعدادی را قهرمان و تعدادی دیگر را خاین می‌دانند. حکایتی که در این روزها میان رهبران سیاسی و حامیان آن‌ها به جنگ لفظی در سطح رسانه‌های اجتماعی تبدیل شده است.

۴. بت سخنان مبہم و دوپہلو

بت دیگر، حرف‌های مبهم است، یک چیزهایی
مفهوم است که مبهم است. یعنی بعضی‌ها فکر
می‌کنند که خیلی بزرگ هستند؛ ولی اگر از آنان
پرسید، نمی‌توانند درباره‌ی آن توضیح بدهند.
انان در یک فکر مبهم، ناروشن و غیراشکار فرو
رفته و فکر می‌کنند که این حقیقت مطلق است.
ابهام در ابهام است و اگر از او پرسید، نمی‌تواند
توضیح دهد؛ اما در این ابهام فرو رفته و برایش یک
بت شده است. در جامعه‌ی ما، موارد زیادی وجود
دارد که مبهم است و ما از آن بت ساخته‌ایم. در
این مورد می‌توان از ساختار سیاسی متمرکز نام
برد که برخی از آن بت ساخته‌اند و تعدیل یا تغییر
آنرا کفر می‌دانند.

در نتیجه‌ی این چهار نوع بت «بت‌های قومی - قبیله‌ای، بت عادت‌های آدمی، بت نمایش و بت سخنان مبهم»، انسان بت پرست می‌شود و باعث می‌گردد که جامعه و افراد آن درگیر باشند. این بت‌ها هر کدام به نوبه‌ی خود عمل می‌کنند. ما با وجود دستیابی بشر به ساده‌ترین راه‌های خوش‌بختی انسان، هنوز هم به ارزش‌های پابند هستیم که برای امروز هیچ‌گونه منطقی برای آن وجود ندارد. این بت‌ها در ذات خود جنگ و بحران را در کشور می‌زایند و تا زمانی که این بت‌های مقدس را نشکیم و زیر پرش قرار ندهیم، نمی‌توانیم به ملت‌سازی و توسعه‌ی سیاسی دست یابیم. شکستن و زیر پرش قراردادن این بت‌ها، اقدامی است بزرگ و نیکو که نسل نو با نگاه انسانی باید آن‌را روی دست گیرد.

تیم‌های رت‌ساز دانشگاه هرات و برخی مکتب‌های دولتی و خصوصی مطرح شد. پزشکان هراتی از تیم‌های اشتراک‌کننده خواسته بودند که در ساخت این ماشین باید سه مسئله بسیار مهم رعایت شود: دستگاه تولید شده باید توانایی کنترل فشار خون را داشته باشد، توانایی کنترل تعداد تنفس در واحد زمانی را دارا باشد و دارای کنترل «حفظه حجم هوا» باشد. سیمیه فاروقی برایم توضیح داد که پس از ساخت نخستین دستگاه «تنفس مصنوعی» که به صورت آنالوگ کار می‌کرد و بازدهی خوبی نداشت، دوباره به فکر ساخت دستگاه بهتری شد و در اوضاع بحرانی و مرگ‌ومیر گسترده ناشی از بیماری کووید-۱۹ اعضای تیم سازنده دستگاه برای موفقیت کارشان عزم خود را جزم کردند.

تولید این ماشین که جان انسان‌ها به کار آن بسته بود، در شرایط دشواری که هرات در «قرنطین کامل» قرار داشت و تأمین قطعات تخنیکی مورد نیاز بسیار سخت و در برخی موارد غیرممکن بود، کار آسانی نبود، اما برای سمیه فاروقی، واژه «غیرممکن» مفهومی نداشت. سمیه از روزهای سختی برابرم روایت کرد که برخی اعضای تیم در جریان ساخت دستگاه به ویروس کرونا مبتلا شدند و روند ساخت ماشین به دلیل «قرنطین» هرات و بسته بودن دکان‌ها بسیار به کندی پیش می‌رفت، اما آن‌ها از متخصصان پزشکی و فنی کمک

جنگ و بتهای ذهنی ما

انسان در جوامع قومی و قبیله‌ای مال یک قبیله است و جز رسم آن قبیله، چیز دیگری را قبول ندارد. در چنین وضعیتی انسان قوم‌گرا و قبیله‌گرا است. هر چیزی را که در قبیله و قومیت خودش باشد، درست می‌داند و هر چیزی را که در جاهای دیگر باشد، نادرست می‌داند. یعنی قومی و قبیله‌ای فکر می‌کند. این فکری که شخص از قوم و قبیله‌ای خود دارد و فکری که آن قوم و قبیله به آن شخص وارد می‌کند و آن گرفتاری که شخص به قوم و قبیله‌ی خودش دارد را بت ذهنی می‌گویند. بخش بزرگی از مردم ما، به‌ویژه نخبه‌گان جامعه بت‌های ذهنی را با خود حمل می‌کنند و حمل بت‌های ذهنی، قسمت کلانی از بحران و جنگ را شکل می‌دهد.

رامش نوری، استاد دانشگاه

در زنده‌گی، شما با انسان‌هایی روبه‌رو می‌شوید که هر چیزی به آن‌ها بگویید؛ ولی آن‌ها شما را با ذهن خود تفسیر و تبیین می‌کنند. شما یک چیز دیگری می‌گویید، آن‌ها چیز دیگری از حرف شما می‌فهمند. یعنی می‌شوند؛ ولی مطابق فهم و ادل خودشان گفته‌های تان را تفسیر می‌کنند. این وضعیتی است که ذهن انسان را به قول فرانسس بیکن، بت‌های خودساخته‌ای ذهنی فرا گرفته‌اند که نه تنها نمی‌گذارند حرف ما فهمیده شود؛ بلکه کمک می‌کنند تا شرایط، بحرانی و تنش‌آلود شود. چیزی که مصداق آن در افغانستان بیش‌تر محسوس است و بخش بزرگی از شرایط بحرانی و جنگی امروز را می‌توان ناشی از آن دانست. حالا پرسش این است که این بت‌ها را چگونه بشکنیم؟

انواع بت‌های ذهنی

برای شکستن بت‌های ذهنی ابتدا باید آن‌ها را شناخت و پس از آن، روش‌های شکستن آن‌ها را می‌توان مطرح کرد. فرانسس بیکن و برخی دیگر از دانشمندان، این بت‌ها را به چهار دسته تقسیم کرده‌اند.

۱. بت‌های قومی - قبیله‌ای

انسان در جوامع قومی و قبیله‌ای مال یک قبیله است و جز رسم آن قبیله، چیز دیگری را قبول

ندارد. در چنین وضعیتی انسان قوم‌گرا و قبیله‌گراست. هر چیزی را که در قبیله و قومیت خودش باشد، درست می‌داند و هر چیزی را که در جاهای دیگر باشد، نادرست می‌داند. یعنی قومی و قبیله‌ای فکر می‌کند. این فکری که شخص از قوم و قبیله‌ای خود دارد و فکری که آن قوم و قبیله به آن شخص وارد می‌کند و آن گرفتاری که شخص به قوم و قبیله‌ی خودش دارد را بت ذهنی می‌گویند. بخش بزرگی از مردم ما، به‌ویژه نخبه‌گان جامعه بت‌های ذهنی را با خود حمل می‌کنند و حمل بت‌های ذهنی، قسمت کلانی از بحران و جنگ را شکل می‌دهد. از نگاه روانی، طالبان با بت‌های ذهنی که با برداشت و تفهیم نادرست از دین توسط عرف اجتماعی به آنان‌ها تزریق شده است، می‌جنگند و دیگران را می‌کشند. در میان روشن‌فکران درون حکومت و بیرون حکومت، بت‌های قومی و قبیله‌ای حاکم اند و این بت‌ها افراد را رهبری می‌کنند. روی کردی که می‌تواند این بت ذهنی را بشکند، تساهل و مدارا است که در قالب دموکراتیزه‌سازی اجتماعی می‌تواند معنا پیدا کند.

۲. بت عادت‌های آدمی

گاهی انسان به چیزهای عادت می‌کند که این عادت‌ها به حالت بت در می‌آید. مبارزه با عادت‌های ذهنی روزمره خیلی سخت است، چون

۳. بت نمایش، تقلید کورکورانه

حکایت از انکای ما به تقلید از باورهای بومی، باستانی و دآوری پدران ما است. مثلاً وقتی برای ما گفته شده بود که فلانی قهرمان یا عیار بود، بدون این که جستاری در رابطه به آن داشته باشیم و یا

دکتره نې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت
وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
دولت جمهوري اسلامي افغانستان

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

معینیت مالی و اداری
ریاست تهیه و تدارکات
آمریت تدارکات خدمات مشورتی

اطلاعیه تصمیم اعطای قرارداد

بدینوسیله به تاسی از فقره (۲) ماده چهل و سوم قانون تدارکات به اطلاع عموم رسانیده می شود که ریاست تهیه و تدارکات وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ پروژه (LKISP) در نظر دارد قرارداد Watershed Management (Protection & Conservation) in Kunduz and Takhar را به شرکت The Institute for Effective Governance and Stabilization به قیمت مجموعی (۱,۱۶۲,۱۵۰,۰۰) یک میلیون و یکصد و شصت و دو هزارو یکصد و پنجاه دالر امریکایی اعطا نماید.

اشخاص حقیقی و حکمی که هرگونه اعتراض در زمینه داشته باشند، می توانند اعتراض خویش را از تاریخ نشر این اعلان الی ۷ روز تقویمی طور کتبی توأم با دلایل آن به ریاست تدارکات وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ واقع جمال مینه ناحیه سوم، کابل افغانستان طبق احکام ماده پنجاهم قانون تدارکات ارائه نمایند.

این اطلاعیه به معنی عقد قرارداد نبوده، الی تکمیل میعاد فوق الذکر و طی مراحل قانونی بعدی قرارداد منعقد نخواهد شد.

دکتره نې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت
وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
دولت جمهوري اسلامي افغانستان

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

معینیت مالی و اداری
ریاست تهیه و تدارکات
مدیریت عمومی خدمات مشورتی

اطلاعیه تصمیم اعطای قرارداد

بدینوسیله به تاسی از فقره (۲) ماده چهل و سوم قانون تدارکات به اطلاع عموم رسانیده می شود که ریاست تهیه و تدارکات وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ پروژه توسعه منابع آب ارغنداب (AIWRDP) در نظر دارد قرارداد پروسه استخدام کمپنی مشورتی (Agriculture Implementation Support Consultant Ltd. (Environment and Resources Management Consultant) and (Hi-Tech International Engineering)) دارندد جواز نمبر های (۴,۸۲۹,۰۷۸,۱۳) چهار میلیون و هشت صد و بیست و نه هزار و هفتاد و (D) را به قیمت مجموعی (۴,۸۲۹,۰۷۸,۱۳) چهار میلیون و هشت صد و بیست و نه هزار و هفتاد و هشت اعشاریه یک سه دالر اعطاء نماید.

اشخاص حقیقی و حکمی که هرگونه اعتراض در زمینه داشته باشند، می توانند اعتراض خویش را از تاریخ نشر این اعلان الی ۷ روز تقویمی طور کتبی توأم با دلایل آن به ریاست تدارکات وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ واقع جمال مینه ناحیه سوم، کابل افغانستان طبق احکام ماده پنجاهم قانون تدارکات ارائه نمایند.

این اطلاعیه به معنی عقد قرارداد نبوده و الی تکمیل میعاد فوق الذکر و طی مراحل قانونی بعدی قرارداد منعقد نخواهد شد.

دکتره نې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت
وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
دولت جمهوري اسلامي افغانستان

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

معینیت مالی و اداری
ریاست تهیه و تدارکات
آمریت تدارکات خدمات مشورتی

Contract Award Notice

Grant No. AFG/0362
Name of Project: Lower Kokcha Irrigation Scheme Project (LKISP-T2)

Contract Name: Watershed Management (Protection & Conservation) in Kunduz and Takhar Provinces
Contract No: MAIL/ADB/G0362/NGO-2
Donor: Asian Development Bank (ADB)
Ministry: Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock (MAIL)

We are pleased to inform government entities and the consulting firms that the contract for "Watershed Management (Protection & Conservation) in Kunduz and Takhar Provinces (MAIL/ADB/G0362/NGO-2)" is going to be awarded to The Institute for Effective Governance and Stabilization with a contract amount USD 1,162,150.00 (One Million One Hundred Sixty-Two Thousand and One Hundred Fifty dollar).

If any firm submitted proposal have objection or aggrieved by the award decision may appeal in the manner prescribed in ADB'S Procurement Guidelines.

The appeal must be in writing clearly identify the package, and detail the nature against the decision. The appeal must be submitted to the Procurement Director for Ministry of Agriculture Irrigation and Livestock, Mohmmadullah Saih within 7-days after publish of this notification. The appeal submitted after the stipulated time will not be considered.

دکتره نې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت
وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
دولت جمهوري اسلامي افغانستان

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

معینیت مالی و اداری
ریاست تهیه و تدارکات
مدیریت عمومی خدمات مشورتی

Contract Award Notice

Grant No: 0655/0656 AFG
Name of Project: Arghandab Integrated Water Resources Development Project (AIWRDP)
Contract Name: Agriculture Implementation Support Consultants (AISCs)
Contract No: (MAIL -CS-01)
Donor: Asian Development Bank
Ministry: Ministry of Agriculture irrigation and Livestock

We are Pleased to Inform the government entities and the Consulting firms that the Contract for "Agriculture Implementation Support Consultant" will be awarded to ERM (P.) Ltd. (Environment and Resources Management Consultant) lead partner and (Hi-Tech International Engineering) as a sub-consultant with a Contract amount of USD 4,829,078.13 (Four Million Eight Hundred Twenty-Nine Thousand and Seventy-Eight and Thirteen Cents).

If any firms Submitted proposal have objection or aggrieved by the award decision may appeal in the manner prescribed in ADB'S Procurement Guidelines.

The appeal must be in writing clearly identify the package, and detail the nature against the decision.

The appeal must be submitted the Sr. Procurement Manager/CPMO/ADB MAIL.

(Ihsanullah.ihsan@mail.gov.af/ 0786723941) Within 7 days after publish of this notification. The appeal submitted after the stipulated time will not be considered.

دبیر بخش ویدیو: محمد نصیر کاوشگر
خبرنگاران: عبدالاحد حسینی، محمد حسین نیک خواه، خلیل رسولی، هما همتا، الیاس طاهری، زهرا عطایی، احمد شاه شاداب، حفیظ علی خیل، توفان عمری، شعیب حکیمی، پرویز کامروز

ویراستاران: علی نظری، اسحق علی احساس
صفحه آرایی: رضا مرادی

پدیرش اعلان: ۰۷۰۰۱۷۵۵۱۰ - ۰۷۸۸۷۸۷۹۹ Shaparsepehr@gmail.com
نشانی پستی: صندوق پستی ۰۳۸-۰۲۵، پسته خانه مرکزی، کابل، افغانستان

نشانی دفتر کابل: تایمنی، کابل، افغانستان
۸ صبح نوشته ها را ویرایش می کند. سرمقاله بازتاب دهنده دیدگاه ۸ صبح است.
سایر دیدگاه های مطرح شده در مقاله ها، به نویسندگان آن برمی گردد.

سناجر سهیل sanjarsohail@yahoo.com
مجیب مهرداد mujib_mehrdad@yahoo.com

خلیل اسیر 8am.daily@gmail.com
حسین بهش

علی شاه حقمیل
آسیه حمزه ای
دبیر رسانه های اجتماعی: نور علی فرحت

صاحب امتیاز:
مدیرمسوول:

سردبیر:
دبیر گزارش ها:

دبیر بخش خبر:
دبیر بخش صلح:

Publisher:
Sanjar Sohail, sanjarsohail@yahoo.com

Editor-in-Chief:
Mujib Mehrdad
mujib_mehrdad@yahoo.com

Facebook.com/8am.af
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.af_official
www.8am.af

هر ځل خپلو ماشومانو ته د پوليو دوه څاڅکي واکسين ورکړئ ترڅو له دې ناروغۍ څخه خوندي وي